

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

388

Vragen van de leden **Beckerman** en **Van Gerven** (beiden SP) aan de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Economische Zaken en Klimaat en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de aanhoudende klachten rond laag frequent geluid bij windturbines* (ingezonden 28 september 2020).

Mededeling van staatsecretaris **Van Veldhoven-van der Meer** (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 16 oktober 2020).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het VPRO radioprogramma Argos op zaterdag 26 september 2020 met als titel «Wakker van de windmolen»?¹

Vraag 2

Bent u bekend met de klachten van betrokken omwonenden ontstaan als gevolg van laagfrequent geluid?²

Vraag 3

Kunt u aangeven hoe het kan dat, ondanks dat al in 2013 in het rapport van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) «Windturbines invloed op beleving en gezondheid van omwonenden» wordt aangegeven dat laagfrequent geluid van windturbines verder draagt dan geluid met een hogere frequentie en trillingen veroorzaakt in nabijgelegen woningen, er nog steeds geen aanvullende normen zijn gesteld aan geluid en afstand tot bebouwing van windturbines?³ Kunt u dit uitgebreid toelichten?

Vraag 4

Bent u bereid om een nader onderzoek te starten naar de in deze aflevering van Argos aangehaalde gezondheidsklachten, zoals hart- en herseninfarcten, rond laagfrequent geluid bij windturbines?

¹ NPORadio1, Argos, 26 september 2020, «Wakker van de windmolen»; <https://www.nporadio1.nl/argos/onderwerpen/65315-2020-09-26-wakker-van-de-windmolen>

² VPRO, Argos, Nieuws 2020, «Onhoorbaar geluid schadelijk voor gezondheid»; <https://www.vpro.nl/argos/lees/nieuws/2020/onhoorbaar-geluid-schadelijk-voor-gezondheid.html>

³ Rivm, publicatie 21 januari 2014, «Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden»; <https://www.rivm.nl/publicaties/windturbines-invloed-op-beleving-en-gezondheid-van-omwonenden-ggd-informatieblad>

Vraag 5

Bent u bereid om, nu in landen zoals Duitsland, Denemarken, Canada en Nieuw- Zeeland, strengere regels (zijn) gaan gelden rond windturbines en de afstand tussen windturbine en bebouwing, de Kamer te informeren over de onderliggende wetenschappelijke onderbouwing van het door deze landen aangescherpte beleid, en waarom dit niet leidt tot een aanpassing van het Nederlandse beleid?

Vraag 6

Kunt u aangeven welke rol de beperkte ruimte in ons land heeft gespeeld bij het vaststellen van de minimale afstand tussen windturbines en bebouwing en tot welke afweging dit heeft geleid als het gaat om de te verwachten geluidsoverlast en gevolgen voor de volksgezondheid?

Vraag 7

Is het waar dat als we van feitelijke metingen uit zouden gaan – zoals voorheen het geval was – in plaats van modelmatige gemiddelden de mogelijkheden voor het bouwen van windmolens zouden worden beperkt? Kunt u aangeven in welke mate hiervan sprake zou zijn?

Vraag 8

Vindt u dat de huidige geluidsnormering van windturbines de omwonenden voldoende beschermt tegen geluidshinder, en kunt u aangeven hoeveel procent van de omwonenden op dit moment ernstige hinder ondervinden ondanks de gestelde geluidsnormen?

Vraag 9

Kunt u aangeven wat de gevolgen voor de volksgezondheid in Nederland en de bouw van windturbines zouden zijn als de door de wetenschappers in het Argos programma voorgestelde norm van 35 dB (gemiddeld op de gevel) zou worden toegepast?

Vraag 10

Kunt u aangeven waarom er besloten is om niet langer te werken met een kennisplatform waarin ook de omwonenden vertegenwoordigd zijn, en bent u bereid er voor te zorgen dat er een nieuw platform komt waarbinnen ook omwonenden een inbreng hebben?

Vraag 11

Kunt u aangeven op welke wijze er straks bij de uitvoering van de Regionale Energie Strategieën (RES), met opnieuw veel windturbines op land, invulling wordt gegeven aan de belangen van de omwonenden in relatie tot het belang van initiatiefnemers, ondernemers en het belang van de regio te voldoen aan de opgave van het Rijk?

Vraag 12

Kunt u aangeven hoeveel ruimte de RES-regio's krijgen als er onvoldoende draagvlak is voor de in de RES aangekondigde plannen?

Vraag 13

Kunt u deze vragen beantwoorden voor het komende algemeen overleg Omgevingswet?

Mededeling

Op 28 september 2020 hebben de leden Beckerman en Van Gerven (beiden SP) vragen gesteld aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Economische Zaken en Klimaat en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de aanhoudende klachten rond laag frequent geluid bij windturbines (kenmerk **2020Z17360**). Op 29 september 2020 heeft het lid Baudet (FvD) vragen gesteld aan de ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de gezondheidsschade van windturbines (kenmerk 2020Z17452). Helaas kunnen de vragen niet binnen de gestelde termijn worden beantwoord in verband met de benodigde interdepartementale afstemming. De vragen zullen zo spoedig mogelijk beantwoord worden.